

БІЛІМ БЕРУ МЕНЕДЖМЕНТІ - БІЛІМ БЕРУ САПАСЫНА ЖҮЙЕЛІ КӨЗҚАРАС

ЯНОВСКАЯ О.А.¹

экономика ғылымдарының докторы, профессор, академик
¹Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі,
Астана қ., Қазақстан Республикасы

АҢДАТПА. Мұғалімдердің білім сапасын қамтамасыз ету бүгінгі таңда мемлекеттің маңызды басымдығы. Мақалада жоғары оқу орнының және жалпы білім беру жүйесінің менеджментіндегі жүйелік тәсіл қарастырылады.

Білім беру қызметтерін көрсетуге жүйелі тәсілді қалыптастыру қажеттілігі қаралады және білім беру ұйымын басқару процесінің сипаттамалары анықталады. Зерттеудің әдістемесі мен әдісі теория мен тәжірибе бойынша ғылыми еңбектер, менеджментке жүйелі тәсілді қолдану болады. Басқару, менеджмент, білім беру менеджменті ұғымдарын зерттеу үлкен қызығушылық тудырады, олар терең тарихи тұрғыдан және осы құбылыстың пайда болу кезеңдерімен ұсынылған. Зерттеудің мақсаты білім берудегі өзара байланысты басқару процестерін теориялық зерттеу және білім беру сапасын қамтамасыз етудің жаңа тәсілдерін анықтау.

ТҮЙІН СӨЗДЕР: білім сапасы, менеджмент, білім беру менеджменті, жүйелі көзқарас, бәсекеге қабілеттілік.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ - СИСТЕМНЫЙ ПОДХОД К КАЧЕСТВУ ОБРАЗОВАНИЯ

ЯНОВСКАЯ О.А.¹

доктор экономических наук, профессор, академик,
¹Независимое Агентство Аккредитации и Рейтинга,
г. Астана, Республика Казахстан

АННОТАЦИЯ. В статье рассматривается системный подход в менеджменте высшим учебным заведением и в целом системой образования.

Рассмотрена необходимость формирования системного подхода к оказанию образовательных услуг и определены характеристики процесса управления организацией образования. Методикой и методологией исследования послужили научные труды по теории и практике, использование системного подхода к менеджменту. Большой интерес представляет исследование понятия управление, менеджмент, образовательный менеджмент, которые представлены в глубоком историческом ракурсе и этапами появления этого феномена. Цель исследования заключается в теоретическом изучении взаимосвязанных процессов управления в образовании и определении новых подходов для обеспечения качества образования.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: качество образования, менеджмент, образовательный менеджмент, системный подход, конкурентоспособность.

EDUCATIONAL MANAGEMENT - SYSTEMATIC APPROACH TO THE EDUCATION QUALITY

YANOVSKAYA O.A.¹

Doctor of Economic Sciences, Professor, Academician

¹Independent Agency for Accreditation and Rating,
Astana, Republic of Kazakhstan

ABSTRACT. The article discusses a systematic approach to the management of a higher educational institution and the education system as a whole. The importance of forming a systematic approach to the provision of educational services is considered and the characteristics of the process of managing an educational organization are determined. The methodology and methodology of the study were scientific works on theory and practice, and the use of a systematic approach to management. Of great interest is the study of the formation of the concept of management, management, educational management, which is presented by a deep analysis of the historical perspective and the stages of the emergence of this phenomenon. The purpose of the study is to theoretically study interrelated management processes in education and identify new approaches to improve the quality of education.

KEYWORDS: quality of education, management, educational management, systematic approach, competitiveness.

КІРІСПЕ. Жаһандық өзгерістер жағдайында елдің перспективалы дамуын қамтамасыз ететін маңызды басымдық ретінде жоғары білімге жоғары талаптар қойылады. Мемлекет басшысы Қ. К. Тоқаев Қазақстан халқына Жолдауында: білім беру жүйесін жан-жақты дамытудың маңыздылығын атап өтті, бұл білім беруді жаһандық трансформациялады талап етеді, атап айтқанда: қазіргі заманның өзекті талаптарына сәйкестігі.[1]

Халықаралық білім беру кеңістігіндегі жоғары оқу орындарының негізгі бағдарларының бірі білім беру қызметтерінің сапасын арттыру болып табылады. Қазіргі уақытта білім беру жүйесінде білім беру процесінің басқару ғылымы тұрғысынан өзгеруі байқалады. Бүгінгі таңда жоғары оқу орындарының түлектерінен кәсіби және ғылыми қасиеттер талап етіледі. Бұл өз іс-әрекетінің де, түлектерді даярлау сапасының да сапасын басқару мен бағалаудың жаңа әдістерін қолдану қажеттілігін негіздейді. Кадрларды даярлауға бағытталған білім беру келесі қасиеттерге ие болуы керек:

- кәсіби құзыреттілік және қажетті дағдылар;

- шығармашылық ойлау және ғылыми көзқарас;

- өз бетінше шешім қабылдау;

- өз қызметінің нәтижелерін болжамдау.

Осы қасиеттердің барлығы түлектерді оқыту мен даярлау процесіне қосылуы керек. Қазіргі уақытта білім алушылардың біліктіліктің жоғары деңгейіне жетудегі қажеттіліктері мен қабілеттерін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін оқыту жүйесіне жаңа технологиялар мен әдістерді іздеу маңызды. Бұл жоғары оқу орындарының түлектеріне еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және сұранысқа ие болуға мүмкіндік береді. Құзыреттілік тәсілге негізделген оқыту бүгінде оқытудың негізгі қағидаты болашақ мамандыққа қажетті нәтижеге бағдарланған жоғары оқу орындарында тиімді жүзеге асырылады. Сондықтан жоғары оқу орындарының қызметін терең талдауға және инновациялық даму стратегиясына негізделген оқу үдерісін тиімді басқаруға сүйене отырып, білім сапасын қамтамасыз ету, оны жақсартудың негізгі міндетін табысты шешу.

Білім беру сапасы экономикалық дамудың және елдің тиімді өсуінің негізі болып табы-

лады. А.И. Субеттоның пікірінше, мемлекеттің тұрақты дамуы дамудың әлеуметтік-экономикалық бағдарларының жаңа сапасын білдіреді және қоғамдық интеллектті жаңғыртудың негізгі тетігі ретінде білім беруді қамтиды; адам сапасын, қоғамдық интеллект сапасын, қоғамдағы білім беру жүйелерінің сапасын озық дамыту заңы; қоршаған орта, денсаулық сақтау, білім беру, технологиялар және т. б. сапасын бақылаудың тиімді жүйесін құра отырып, білікті экономика негізінде өмір сүру сапасын арттыру. [2]

Білім беру жүйесін трансформациялаудың негізгі бағыты білім беру қызметтерінің сапасын және білім беру жүйесінің тиімділігін арттыру болып табылады. Сондықтан білім беруді басқару жүйесін жаңғыртудың негізгі аспектісі сапаны басқару және тиімділікті басқару болып табылады. Бұл екі маңызды бағыт басқару тиімділігінің негізгі критерийлері болып табылады.

Білім берудегі менеджмент - бұл жоғары бәсекелестік пен цифрлық технологиялар жағдайында адами әлеуетті дамытуға бағытталған білім берудің жаңа моделін қалыптастырудың инновациялық тәсіліне негізделген білім беру жүйесін басқарудың заманауи теориясы мен тәжірибесі.

Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы бірқатар негізгі бағыттарды қамтиды:

1. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің қолжетімділігі
2. Озық кадрлық қамтамасыз ету
3. Жоғары білім берудің инфрақұрылымы мен цифрлық архитектурасын дамыту
4. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді интернационалдандыру
5. Университеттің үшінші миссиясы
6. Үздіксіз білім беру және бейресми оқыту жүйесін дамыту
7. Сертификаттау жүйесін дамыту және бейресми білім беруді тану
8. Цифрлық құзыреттілікті арттыру
9. Ғылымды басқарудың жаңа моделін енгізу
10. Зияткерлік әлеуетті нығайту
11. Ғылыми инфрақұрылымды жаңғырту

және цифрландыру

12. Университет ғылымының дамуы

13. Қолданбалы ғылым мен коммерцияландыру экожүйесін дамыту

Уақыттың негізгі қиындықтары рөлді арттыру болып табылады:

- мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі факторы ретінде адами ресурстар.

- ел дамуының маңызды индикаторы ретінде білім, дағдылар мен құзыреттер.

- республиканың инновациялық дамуы жағдайындағы кәсіби қызмет нәтижелеріне қойылатын талаптар.

Менеджмент оңтайлы нәтижеге қол жеткізу үшін объективті заңдылықтарды білу негізінде субъектілердің мақсатты өзара әрекеттесуіне айналады.[3] Білім берудегі менеджмент ұғымымен тығыз байланысты - білім беруді басқару.

Білім беру жүйесінің мақсаты - білім беру сапасын қамтамасыз ету шеңберінде білім беру қызметтері мен түлектерге сұранысты келісу, қанағаттандыру және озық қалыптастыру.

Осыған байланысты, жоғары білім беруді дамыту үшін жағдай жасауға бағытталған шаралар кешенін айқындау қажет, бұл мемлекеттік қолдауды бірыңғай жүйеге біріктіруге және мемлекеттік-жекешелік әріптестік, өзара іс-қимыл және жоғары сапалы мамандар шығаруға мүдделілік қағидаттарына негізделген тетікке көшуді жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Жаңа білім беру технологиялары - бұл білім беру сапасын қамтамасыз ететін және білім беру процесінің тиімділігін арттыратын әдістер мен тәсілдер. Заманауи білім беру технологиялары жоғары білікті кадрларды даярлауды одан әрі тиімді дамыту үшін оқытудың инновациялық модельдерін қалыптастыруға бағытталған.

ЗЕРТТЕУ МАТЕРИАЛДАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІ.

Менеджмент ұғымын қарастыра отырып, оның тарихы бірнеше мыңжылдықтарды қамтиды, оның барысында қоғамдағы менеджменттің рөлі мен маңыздылығын өзгерткен бірнеше басқарушылық революциялар өтті деп айту маңызды. Менеджменттің

әртүрлі тәсілдері бар, мыналарды атап өту маңызды: еңбекті, зияткерлікті және қызметкерлерді ынталандыруды пайдалана отырып, қойылған міндеттерді іске асыру қабілеті; білім беру ұйымдарында персоналдың қызметіне басшылық ету жөніндегі функцияларды басқару, орындау; әр түрлі функцияларды орындау үшін адам білімін басқару». [4]

Басқару мәселелерін дамытуға Италия мемлекеті мен Николо Макиавелли (1469-1527) үлес қосты, оның еңбектерінде басшының стилі және жұмысты ұйымдастыру, басшылар мен қызметкерлердің өзара әрекеттесуі қарастырылды. 1513 жылы Н. Макиавелли өзінің ғылыми еңбектерінде дара басшылық қағидаттарын қарастырды, онда ол жақсы қасиеттер мен қабілеттерге ие екеуіне қарағанда бәрін қарапайым қабілеті бар бір адамға тапсырған дұрыс екенін атап өтті. [5]

Ғалымдар Т. Гоббс XVI ғасырдың ортасында және Дж. Стюарт XVII ғасырдың ортасында адамның негізгі ынталандыруы билікке ұмтылу екенін дәлелдеді. Ұлы ағылшын экономисі Адам Смит 1776 жылы өзінің зерттеуінде өзінің қажеттіліктерін байыту мен қанағаттандыруға ұмтылатын экономикалық адам құбылысын дәлелдеді. Зерттеу көрсеткендей, байытуға деген ұмтылыс адамдардың тек 12% құрайды, ал 40% атақ пен даңққа ұмтылады.[5]

Өз кезегінде А. Файол басқару функцияларын анықтады - жоспарлау, ұйымдастыру, үйлестіру және бақылау. Білім беру және басқару қызметі жағдайында функциялардың сәйкес келуін көруге болады: мотивациялық, сындарлы, ұйымдастырушылық, ақпараттық, бақылау және шешім қабылдау. Менеджменттің әрекеттерін талдау кезінде басқарушылық және білім беру қызметін интеграциялау орынды болады. Білім беру менеджментінің субъектісі ретінде білім берудегі басқару қызметінің мәні орындалатын функцияларда көрінеді [5].

Қазіргі уақытта ғылым мен практикалық қызметтегі менеджмент ұйымның тиімділігін арттыру үшін зияткерлік, материалдық және қаржылық ресурстардың өзара әрекеті ретінде қарастырылады. Білім берудегі

менеджмент ұғымын Питер Друккер персоналға бағытталған басқарудың белгілі бір түрі ретінде ұсынады, оның мақсаты тиімділікті арттыру және жағымсыз факторларды азайту үшін бірлескен іс-қимыл жасау қабілеті болып табылады, өйткені адамның қоғамға үлес қосу қабілеті ұйымды басқарудың тиімділігіне және қызметкерлердің керемет күш-жігері мен қайтарымына байланысты.[6]

В. П. Симоновтың ғылыми еңбектерінде педагогикалық менеджментті олардың жұмыс істеуі мен дамуын арттыруға бағытталған педагогикалық жүйелерді басқарудың принциптері, әдістері, ұйымдастырушылық формалары мен технологиялық әдістерінің жиынтығы ретінде анықтау ұсынылды [7].

Білім берудегі менеджмент - бұл басқарудың ғылыми принциптерінің жиынтығы:

- жүйелілік (білім беру жүйесіндегі басқару тігінен және өзара іс-қимылдың көлденеңінен дамыту);
- үздіксіздік (әртүрлі деңгейдегі білім беру жүйесінің қызметін басқару);
- өңірлік (өңірлік білім беру жүйесін дамыту);
- өзін-өзі басқару (білім беру сапасын қамтамасыз етудегі қоғамның рөлін күшейту);
- корпоративтілік (корпоративтік мәдениетті қалыптастыру);
- сапаны қамтамасыз ету (білім беру ұйымдарында сапа менеджменті жүйесін құру);
- өзін-өзі жүзеге асыру және өзін-өзі дамыту (уәждеме және ынталандыру).

А. Г. Асмолов атап өткендей, басқарушылық және білім беру қызметін жетілдіру, персоналды моральдық және материалдық көтермелеу жоғары сапаға және шығармашылық білім беруді құруға бағытталған.[8]

Қызметкерлерді ынталандыру және ынталандыру өзін-өзі ұйымдастыруға және инновациялық дамуға бағытталған. Білім беру сапасы білім беру жүйесі мен адами әлеуетті дамытудың негізгі бағдары және басты нәтижесі болып табылады.

НӘТИЖЕЛЕР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ТАЛҚЫЛАУ. Инновациялық қоғамдағы білім сапасы қазіргі білім беру менеджментінің өзекті

міндетіне айналуда. Бұл басқару процесінде адами ресурстардың дамуына ықпал ететін ұйымдық-білім беру жағдайларын және мақсатқа ұмтылу, креативтілік, коммуникабельділік, жұмысқа қабілеттілік және т. б. сияқты сипаттамалық ерекшеліктерді қалыптастыруды қамтиды.

Білім беру менеджментінің түлектерді тәрбиелеуді, оқытуды және дамытуды қамтамасыз ететін әлеуметтік, педагогикалық ұйымдық құрылым ретінде білім беру жүйесімен шартталған өзіндік ерекшеліктері бар.

Білім беру менеджменті-бұл білім беру жүйесін заңнамалық қамтамасыз етуге сәйкес сыртқы және ішкі факторлардың әсері және басқару құрылымдарының өзара әрекеттесуін дамыту жағдайында білім беру ұйымының қызметін басқару.

Білім беру менеджменті инновациялық менеджмент болып табылады, өйткені білім беру жүйесіндегі инновациялық процестер адам сапасының озық даму мақсаттарымен және оның үнемі өзгеріп отыратын жағдайларға бейімделуімен байланысты үздіксіз сипатқа ие. Қазіргі білім беру менеджментінде Қазақстан дамуының жаңа геосаяси жағдайларында білім беру жүйесінің экономикалық және стратегиялық функцияларының өсуіне байланысты сапа менеджменті басымдыққа ие.

Білім беру менеджментінің негізі білім беру және басқару туралы білімді біріктіру болып табылады, ал менеджердің білім берудегі басқару қызметі әрқашан интеграцияланған.

Білім беру менеджментін дамытудың негізгі бағыттарына мыналар жатады:

Біріншіден, басқаруды цифрландыру, жедел басқару үшін жоғары оқу орындарында бірыңғай ақпараттық білім беру кеңістігін және бірыңғай ақпараттық желілерді қалыптастыру.

Екіншіден, жаңа басқару технологияларын енгізу:

- әлеуметтік (стратегиялық жобалау, басқарушылық шешімдер қабылдау, корпоративтік мәдениетті, әлеуметтік әріптестікті, желілік өзара іс-қимылды дамыту, білім беру мекемесінің қызметін кешенді бағалау);

- автоматтандырылған ақпараттық технологиялар, желілік бағдарламалық-технологиялық кешендер;

- білім беру технологияларын басқару (білім беру сапасын басқару, білім беру сапасының мониторингі, авторлық педагогикалық жүйелерді жобалау, инновациялық модельдеу, жүйелік мақсат қою).

Үшіншіден, бизнес-білім беру құрылымдарын құру:

- басқарудың экономикалық тетіктерін күшейту (жан басына шаққандағы қаржыландыру, инновациялық университеттер құру);

- білім беру қызметтерін кеңейту, интернационалдандыру және академиялық ұтқырлық);

- басқару тиімділігінің экономикалық көрсеткіштерінің рөлін күшейту;

- профессор-оқытушылар құрамының инновациялық кәсіби қызметінің сапасын қамтамасыз етудегі уәждемені арттыру және менеджмент пен басқару процесінің функциясы ретінде персоналдың шығармашылық белсенділігін ынталандыру;

Төртіншіден, басқаруды жаңғырту - бұл бағыт жоғары оқу орындарында білім беру менеджментін дамытудың жоғарыда аталған барлық сәттерін қамтиды және инновациялық дамуға кедергі келтіретін таптаурын мен басқарудың дәстүрлі модельдері жоқ ашық динамикалық жүйе болып табылады.

ҚОРЫТЫНДЫ. Жоғарыда атап өткендей, білім беру менеджментінің басым міндеті түлектерді даярлау сапасын қамтамасыз ету болып табылады. Білім беру сапасын бағалау, оның ішінде ғылыми білім мен кәсіби дағдылар жүйесі, сондай-ақ білім беру жүйесін бағалау, сапаны арттыруды қамтамасыз ету білім беру процесінің әртүрлі элементтерінің сапасын ескеруі керек:

- білім беру бағдарламаларының деңгейі;
- ғылыми-педагогикалық әлеует;
- білім алушылардың әлеуеті;
- білім беру процесінің материалдық-техникалық ресурстарының деңгейі;
- білім беру технологияларын дамыту және білім беру жүйелері мен процестерін басқару деңгейі;
- ЖОО білім мониторингінің жүйелілігі.

Білім беру сапасын бағалаудың негізі - алынған нәтижелердің дәйектілігі мен дұрыстығы. Білім беру сапасы - бұл стандарттардың мақсаттары мен нәтижелеріне, әлеуметтік талаптарға, білім алушылардың танымдық және өзге де мүмкіндіктеріне сәйкес келетін білім беру қызметінің жиынтығы. Сондықтан білім беру процесін басқару - бұл оқу процесін үнемі бақылау және тәуекелдер мен қауіптерді болдырмау үшін уақтылы түзету әрекеттері. Егер білім беру менеджменті болмаса немесе тиімсіз болса, онда нәтиже болжанбайтын және тиімсіз болады.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді дамытудың негізгі нәтижелері:

- жоғары оқу орындарының академиялық және басқарушылық дербестігін кеңейту туралы қабылданған Қазақстан Республикасының Заңы, бұл нарықтың қажеттіліктерін ескере отырып, білім беру бағдарламаларын дербес әзірлеуге мүмкіндік береді. Жоғары оқу орындары басқарушылық, кадрлық және қаржылық дербестікке көшті, дирек-

торлар кеңесінің құрамы қайта қаралуда, корпоративтік басқару кодексіне өзгерістер енгізу пысықталуда;

- жоғары оқу орындарының топ – менеджментінің дағдарыстық жағдайларында басқару дағдыларын дамыту үшін директорлар кеңесі мүшелерінің және корпоративтік хатшылардың біліктілігін арттыру жүргізіледі, тәуелсіз директорлар институты дамиды, сондай-ақ ЖОО білім беру менеджерлерін оқытуды жүргізу қажет.

Білім берудегі менеджер басқару функцияларын кәсіби түрде орындап қана қоймай, сонымен қатар университеттің өзіндік деңгейін басқаратын және басқару субъектісі болып табылатын жүйе ретіндегі ерекшелігін ескеретін, персоналмен жұмыс істеудің белгілі бір коммуникативтік дағдыларына, сондай-ақ әлеуметтік-экономикалық өсу тенденцияларына сәйкес басқаруды дамыту және жетілдіру динамикасы режимінде шығармашылық идеяларға ие болуы керек.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Послание Главы государства Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана «Экономический курс Справедливого Казахстана» [Электронный ресурс]. - 1 сентября 2023 года. - URL: <https://www.akorda.kz/ru/poslanie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-narodu-kazahstana-ekonomicheskiy-kurs-spravedlivogo-kazahstana-18588>
2. Иванченко, И. В. Проблема повышения качества образования в вузе / И. В. Иванченко // Молодой ученый. – 2016. – № 5.1. – С. 18-21.
3. Челнокова, Е.А. Педагогический менеджмент как вид управленческой деятельности / Е.А. Челнокова, Е.А. Коровина, Н.Ф. Агаев // Современные наукоемкие технологии. – 2015. – № 12-1. – С. 165-168.
4. Осипова, М. В. Управление качеством образования в системе вуза / М. В. Осипова // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2017. – Т. 25. – С. 56–57. – URL: <http://e-koncept.ru/2017/770499.htm>.
5. Бойцов, Б. В. Философия качества. Статья 4. Качество жизни / Б. В. Бойцов, Ю. В. Крянев, М. А. Кузнецов // Стандарты и качество. — 1997. — № 8. — С. 26-30.
6. Реформа и развитие высшего образования // Программный документ / ЮНЕСКО, 1995.
7. Гусева, Г.А. Анализ проблемы качества образования [Электронный ресурс]. - Социальная сеть работников образования. - URL: nsportal.ru.
8. Поташник, М.М. Качество образования: проблемы и технология управления / М.М. Поташник. - Российская академия образования. - Москва : Педагогическое общество России, 2002.

REFERENCES:

1. Poslanie Glavy gosudarstva Kasym-Zhomarta Tokaeva narodu Kazahstana «Jekonomicheskij kurs Spravedlivogo Kazahstana» [President Kassym-Jomart Tokayev`s State of the Nation Address "Economic course of a Just Kazakhstan"]. - 1 sentjabrja 2023 goda. <https://www.akorda.kz/ru/poslanie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-narodu-kazahstana-ekonomicheskij-kurs-spravedlivogo-kazahstana-18588>
2. Ivanchenko, I. V. (2016). Problema povyshenija kachestva obrazovanija v vuze [The problem of improving the quality of education at a university]. *Molodoj uchenyj - Young scientist*, 5.1, 18-21.
3. Chelnokova, E.A., Korovina, E.A. & Agaev, N.F. (2015). Pedagogicheskij menedzhment kak vid upravlencheskoj dejatel'nosti [Pedagogical management as a type of management activity]. *Sovremennye naukoemkie tehnologii – Modern science-intensive technologies*, 12-1, 165-168.
4. Osipova, M. V. (2017). Upravlenie kachestvom obrazovanija v sisteme vuza [Managing the quality of education in the university system]. *Nauchno-metodicheskij jelektronnyj zhurnal «Koncept» - Scientific and methodological electronic journal "Concept"*, 25, 56–57. <http://e-koncept.ru/2017/770499.htm>.
5. Bojcov, B.V., Krjanec, Ju.V. & Kuznecov, M.F. (1997). Filosofija kachestva. St. 4. Kachestvo zhizni [Philosophy of quality. Article 4. Quality of life]. *Standarty i kachestvo - Standards and quality*, 8, 26-30.
6. JuNESKO. (1995). *Reforma i razvitie vysshego obrazovanija [Reform and development of higher education]*. Programmnyj dokument.
7. Guseva, G.A. *Analiz problemy kachestva obrazovanija [Analysis of the problem of quality of education]*. Social'naja set' rabotnikov obrazovanija. nsportal.ru.
8. Potashnik, M.M. (2002). *Kachestvo obrazovanija: problemy i tehnologija upravlenija [Quality of education: problems and management technology]*. Rossijskaja akademija obrazovanija. - Moskva : Pedagogicheskoe obshhestvo Rossii.

СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРАХ:

Ольга Алексеевна Яновская - доктор экономических наук, профессор, академик, Советник генерального директора, Независимое агентство аккредитации и рейтинга (IAAR), г. Астана, Республика Казахстан
E-mail: yanovskaya_o@mail.ru

Ольга Алексейқызы Яновская – экономика ғылымдарының докторы, профессор, академик, бас директорының кеңесшісі, Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі (IAAR), Астана қ, Қазақстан Республикасы
E-mail: yanovskaya_o@mail.ru

Olga A. Yanovskaya - Doctor of Economic Sciences, Professor, PhD, Academician, Advisor to the General Director, Independent Agency for Accreditation and Rating (IAAR), Astana, Republic of Kazakhstan
E-mail: yanovskaya_o@mail.ru